

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра ___ світової літератури _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки доктора філософії в аспірантурі

Львівського національного університету імені Івана Франка

Текст і контекст: семіотика культури і літератури

_____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
галузі знань 03 Гуманітарні науки
_____ (шифр і назва галузі знань)
для спеціальності _____ 035 Філологія
_____ (шифр і назва спеціальності)
факультету іноземних мов та філологічного факультету _____
_____ (назва факультету)

2017 – 2018 __ навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Текст і контекст: семіотика культури і літератури» підготовки доктора філософії в аспірантурі Львівського національного університету імені Івана Франка за галуззю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 035 Філологія. – Львів, 2017. – 9 с.

Розробники:

Бандровська О. Т., доктор філологічних наук, професор кафедри світової літератури

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри _світової літератури_____

Протокол від “_26_” __червня_____2017_ року №_12_

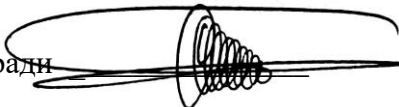
Завідувач кафедри світової літератури (Мацевко-Бекерська Л. В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченою радою факультету _іноземних мов_____

Протокол від “_26_” __червня_____2017_ року № 12_

Голова Вченої ради (Сулим В. Т.)

(підпис)

**1. Опис навчальної дисципліни (Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“Текст і контекст: семіотика культури і літератури ”)**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>0203. Гуманітарні науки</u>	Нормативна	
Модулів – 3	Напрямок <u>6.020303 Філологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	Спеціальність англійська, німецька, французька, іспанська мова і література		
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи слухача – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	32 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
			16 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год.	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Попередні вимоги до слухачів:

- знання літературного процесу в країнах Західної Європи XVIII-XX століть;
- знання літературознавчих шкіл та напрямів XX століття;

- досвід роботи з літературними та літературно-критичними джерелами;
- вміння узагальнювати і систематизувати поданий матеріал.

Мета курсу: формування необхідних теоретичних знань і практичних навиків, які дозволять інтерпретувати художній твір як багатоплановий та семіотично неоднорідний текст, його складні стосунки з культурним контекстом та читацькою аудиторією.

В результаті вивчення даного курсу слухач повинен

знати :

- визначення понять «текст», «контекст», «семіотика», «семіотика культури»;
- теорії тексту, розроблені в межах класичного структуралізму, герменевтики, постструктуралізму;
- семіотичні стратегії аналізу художнього тексту;
- методологічні стратегії постмодерністичної текстології,

вміти :

- визначати роль семіотики в методології літературознавства;
- застосовувати теорії тексту для аналізу конкретних художніх творів;
- обґрунтовувати актуальність, теоретичне та практичне значення контекстуального аналізу обраного художнього явища.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль № 1

Семіотика тексту

Тема 1. Семіотична проблематика в гуманітарних науках ХХ століття (лекція – 4 год.).

1. Знак, символ, знаково-символічна природа культури.
2. Семіотика як наука. Основні поняття семіотики.
3. Проблемне поле семіотики.

Список рекомендованої літератури

1. Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство і культурологія. – К. : Смолоскип, 2008.
2. Агеев В. Семіотика. – М. : Весь мир, 2002. (Електронний ресурс)
3. Гундорова Т.І. Транзитна культура. – К.: Грані-Т, 2013.
4. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. – Изд-во «Вакслер», 2001. (Електронний ресурс)

Семінарське заняття: «Культура (художня література, кіно, театр) як знакова система» (2 год.).

Тема 2. Історія семіотики (лекція – 4 год.).

1. Філософські засади семіотичного знання: семіотичні концепції Ч. Пірса і Ч. Морріса.
2. Семіотичні ідеї в мовознавстві початку ХХ століття.
3. Мова і знак в працях Ф. де Соссюра.
4. Семіотика в літературознавстві другої половини ХХ століття.

Список рекомендованої літератури

1. Пірс Ч. Логика как семіотика. Теория знаков / Метафизические исследования : Язык. – СПб, 1999.
2. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996.

Тема 3. Семіотичні дослідження в національних наукових традиціях (4 год.).

1. Тартусько-московська школа семіотики.
2. Французька семіотика.

Список рекомендованої літератури

1. Барт Р. Избранные работы : Семиотика. Поэтика. – М. : Прогресс, 1989.
2. Барт Р. S/Z – М. : Ad Marginem, 1994.
3. Деррида, Жак. Письмо и различие. – СПб : Академический проект, 2000.
4. Лотман Ю.М. Семиосфера. – СПб : Искусство, 2000.
5. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – Санкт-Петербург: “Петрополис”, 1998.

Семінарське заняття: «Семіотична концепція Ю. Лотмана» (2 год.).

Семінарське заняття: «Семіологія У. Еко» (2 год.).

Тема 4. Методологія семіотичного аналізу художнього твору (лекція – 4 год.).

1. Художній твір як знакова система.
2. Наративна семіотика.

Список рекомендованої літератури

1. Тодоров Цв. Семиотика литературы. – М. : Радуга, 1983.

2. Кристева Ю. Семиотика. Исследования по семанализу.

Семінарське заняття: «Структурно-семиотичний метод аналізу художнього твору (на прикладі 1-2 романів ХХ століття)» (2 год.).

Модуль № 2

Художній твір і культурний контекст

Тема 5. Від твору до тексту (лекція – 4 год.).

1. Поняття «художній твір» у вітчизняному і зарубіжному літературознавстві.
2. Поняття «текст» у сучасних концептуалізаціях західноєвропейського літературознавства.
3. Співвідношення понять «текст» і «дискурс».

Список рекомендованої літератури

1. Барт Р. Від твору до тексту.
2. Лотман Ю. Семиотика культури і поняття тексту.
3. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США): концепции, школы, термины. Энциклопедический справочник. – М.: Интрада - ИНИОН, 1997.

Семінарське заняття: «Теорія тексту Ролана Барта» (2 год.).

Тема 6. Поняття «текст» у постмодерністичному літературознавстві (лекція – 4 год.).

1. Постмодерн і постмодернізм.
2. Світ як текст.
3. Інтертекст (за Ю. Кристевою) та інтертекстуальність.

Список рекомендованої літератури

1. Денисова Т.Н. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири. Слово і час. – 1995. – № 2.
2. Енциклопедія постмодернізму. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.
3. Ильин И. П. Постмодернизм: Словарь терминов. М., 2001.
4. Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики. – М. : «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004.

Семінарське заняття: «Поняття «гіпертекст» та сучасні концепції гіпертекстуальності» (2 год.).

Тема 7. Контекст та його типологія (лекція – 4 год.).

1. Поняття «контекст» в літературознавстві.
2. Історичний та соціокультурний контексти.
3. Літературний контекст.
4. Контекст та його роль в аналізі художнього твору.

Список рекомендованої літератури

1. Лімборський І.В. Світова література і глобалізація. – Черкаси: Брама – Україна, 2011.
2. Література. Теорія. Методологія. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
3. Рикер П. Время и рассказ. Т. 2. – М. – СПб: Университетская книга, 2000.

Семінарське заняття: «Біографічний контекст в аналізі художнього твору (на прикладі 1-2 романів ХХ століття)» (2 год.).

Тема 8. Текстовий аналіз як методологічна стратегія постмодерністичного літературознавства (лекція – 4 год.).

1. Структура тексту і поняття «ризом».
2. Концепції деконструкції.
3. Автор і читач: зміна ролі та функцій.

Список рекомендованої літератури

1. Еко, Умберто. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. – Львів: Літопис, 2004.
2. Ман, Поль де. Аллегории чтения: Фигуральный язык Руссо, Ницше, Рильке и Пруста. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 1999.
3. Дерріда Ж. Про граматику.
4. Дерріда, Жак. Письмо и различие. – СПб : Академический проект, 2000.
5. Лотман Ю.М. Структура художественного текста / Ю.М. Лотман. – М. : Искусство, 1970. – 384 с.

Семінарське заняття: «Стратегії деконструкції Ж. Дерріда» (2 год.).

4. Структура навчальної дисципліни

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
Модуль 1	Семіотика тексту	24
Змістовий модуль 1	Термінологічний апарат і проблемне поле семіотики	6
Змістовий модуль 2	Історія і національні школи семіотики	12
Змістовий модуль 3	Методологія семіотичного аналізу	6
Модуль 2	Художній твір і культурний контекст	24
Змістовий модуль 4	Термінологія і проблемне поле текстології	12
Змістовий модуль 5	Поняття «контекст» та його типологія	12

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання праць теоретиків семіотики та тексту	42
	Разом	42

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Завдання № 1

Кожному слухачеві пропонується написати самостійну аналітичну роботу обсягом до 4 000 тисяч знаків, предметом якої є «методологія семіотичного (текстологічного) аналізу художнього твору». Метою завдання є підготовка до написання методологічного розділу дисертації.

Завдання № 2

Кожному слухачеві пропонується написати самостійну аналітичну роботу обсягом до 8 000 тисяч знаків. Об'єктом дослідження такої роботи потрібно обрати один із творів, передбачених темою дисертації. Метою завдання є застосування методології семіотичного (текстологічного, контекстуального) аналізу до обраного твору.

7. Методи контролю

Аналітичне завдання № 1, аналітичне завдання № 2, іспит (усний у формі співбесіди за темами лекцій та семінарських занять).

8. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне оцінювання та	самостійна робота	іспит	Сума
Семінарські заняття	Написання аналітичних робіт (кожна робота – 15 балів)		
40	30	30	100

9. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		